Schüttler Tamás

Sorsélmény és emlékezés

KÖNYVKRITIKA - LXII. évfolyam, 23. szám, 2018. június 8.

Vajda Mihály: Emlékezet. Idegenség. Zsidók és más idegenek. Múlt és Jövő Kiadó, Budapest, 2018, 200 oldal, 3200 Ft

Vajda egyik legfinomabb tollal megírt, az identitás sokrétegűségét fejtegető esszéjében megfogalmazza, hogy énünk, személyiségünk sokféle identitást zár magába, s a mélybe szorított identitásaink bizonyos kulcs- vagy inkább sorsélmények hatására felszínre kerülnek. A kötet másik esszéjéből (amelynek címe is sokatmondó: *Én mint tanú*) kiderül, hogy Vajda számára ilyen sorsélmény volt a tízéves gyerekként átélt vészkorszak. Sok más zsidó származású emberhez hasonlóan, az üldözések kapcsán megélt nyolc-tíz hónap élményei mélyen megragadtak az emlékezetében, de évtizedekig nem tudatosultak, s amint írja, csak idősödve eszmélt rá, hogy a soá volt az a sorsélmény, ami egész életét, gondolkodását meghatározta.